

NAŘÍZENÍ O STANOVENÍ CEN ELEKTŘINY A PLYNU V MIMOŘÁDNÉ TRŽNÍ SITUACI

Vážení,

v uplynulých týdnech jsme Vás informovali o těžké situaci na energetickém trhu a snahách vlády upravit zákonný rámec nákupu a prodeje elektřiny a zemního plynu. V současné době jsme v určitém finále těchto snah, neboť po nabytí účinnosti novely energetického zákona 1. října, vláda přijala i nařízení č. 298/2022 Sb., o stanovení cen elektřiny a plynu v mimořádné tržní situaci, která přináší alespoň nějakou jistotu zejména pro odběratele ohledně maximálních cen. Ve zmíněném „finále“ ještě zdaleka nejsme pro dodavatele a výrobce, protože ti naopak ještě čekají na „své“ nařízení vlády, které upraví výše náhrad, povinnosti dodávek a další záležitosti.

Pro úplnost si dovolueme zopakovat, dnes již hojně medializované informace o zastropování cen. **Cena za dodávku elektřiny se stanoví ve výši 5 000 Kč/MWh bez DPH a za dodávku plynu se stanoví ve výši 2 500 Kč/MWh.** Důležité je, že zastropování má platit **od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023**, tedy nikoliv, jak zaznívalo z některých zdrojů, od letošního listopadu.

Okruh osob, pro které platí strop, je dle našeho názoru poměrně robustní. Maximální cena za dodávku elektřiny se vztahuje na veškeré dodávky elektřiny do odběrných míst, které jsou evidovány a připojeny k distribuční soustavě na hladině nízkého napětí. U nízkého napětí tak nebude potřeba řešit, o jakého zákazníka se jedná a zda je elektřina využívána pro komerční a průmyslové účely, nebo pro veřejné služby.

Jiná je situace u vysokého napětí, kdy se maximální cena za dodávku vztahuje na zákazníky, kteří jsou veřejným zadavatelem podle zákona o zadávání veřejných zakázek¹ a zároveň jsou registrovaní Českým statistickým úřadem pod kódem institucionálního sektoru² podřazeným pod 13000 (ústřední, národní a místní vládní instituce, fondy sociálního zabezpečení) a kódem 12100 (centrální banka).

Dále se maximální ceny v plném rozsahu vztahují na školy nebo školské zařízení, poskytovatele zdravotních služeb, poskytovatele sociálních služeb, provozovatele vodovodu nebo kanalizace a provozování drážní dopravy na dráze železniční, tramvajové, trolejbusové pro trakční odběry.

V tomto výčtu tak dle našeho názoru nejsou zahrnuty například městské společnosti, které sice jsou pod kontrolou měst a obcí, ale zároveň jsou samostatnou tržní jednotkou (tzn. nefinanční podniky veřejné pod kódem 11001). Režim cen pro tento okruh osob bude stejný jako pro soukromé malé a střední podniky, kterým nařízení určuje strop u vysokého napětí na 80 % nejvyšší měsíční hodnoty odběru elektřiny v odběrném místě stanovené podle § 5 nařízení. U nízkého napětí platí paušální zastropování i pro malé, střední i velké podniky. Na velké podniky u vysokého napětí se cenový strop nevztahuje.

Obdobně upravuje nařízení vlády stropování cen u zemního plynu. Maximální cena za dodávku plynu se vztahuje na veškeré dodávky plynu do odběrného místa zákazníka kategorie domácnost nebo maloodběratel (tzn. obvykle odběry do 630 MWh/rok – rozhodující je ovšem druh registrace u distributora).

Složitější je situace opět u středo a velkoodběrů. Maximální cena za dodávku plynu do kategorie střední odběratel nebo velkoodběratel, jedná-li se o zákazníka, který je veřejným zadavatelem podle zákona o zadávání veřejných zakázek a je v registru ekonomických subjektů s kódem institucionálního sektoru 12100

---

¹ Ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, tzn. nepůjde o sektorové ani dotované zadavatele;

² Vyhledávání viz na webových stránkách <https://apl.czso.cz/irsw/dotaz.jsp>;

nebo kódem institucionálního sektoru podřazeným pod kódem institucionálního sektoru 13000 (stejně jako u elektřiny).

Stejně jako u elektřiny se maximální ceny v plném rozsahu dále vztahují na školy nebo školské zařízení, poskytovatele zdravotních služeb, poskytovatele sociálních služeb a provozovatele vodovodu nebo kanalizace. Opět obdobně jako u elektřiny se cenový limit vztahuje i na dodávku plynu v rozsahu 80 % nejvyšší měsíční hodnoty odběru plynu v odběrném místě stanovené podle § 5 nařízení, které je zařazeno do kategorie střední odběratel, jedná-li se o zákazníka, který je malým nebo středním podnikatelem.

Speciálně oproti úpravě pro elektřinu se cenový strop vztahuje i na dodávky plynu spotřebovaného na výrobu tepelné energie na vytápění a přípravu teplé užitkové vody v odběrném místě zákazníka, které je zařazeno do kategorie střední odběratel (odběrné místo s odběrem od 630 MWh/rok až 4200 MWh/rok dle registrace u distributora).

Doplňujeme, že cenové stropy se u odběru elektřiny - vysokého napětí a velkoodběru plynu neaplikují automaticky. U některých odběratelů bude nutné podávat čestné prohlášení dle § 6 Nařízení.

SITUACE NA TRHU

Jsme přesvědčeni, že pro odběratele energií je vydané nařízení významnou úlevou a posílením jistoty ohledně rozpočtů na rok 2023. Je však nutné vnímat i druhou stranu, tedy stranu dodavatelskou, která prozatím nemá související nařízení, upravující formu a výši náhrady, či kompenzace za dodávání energií za cenu zastropovanou. To způsobuje u dodavatelů nejistotu a ovlivňuje ochotu smlouvy o dodávkách zatím uzavírat. Dle zpráv, které máme k dispozici by se vláda s restem vydání normy upravující formu a výši náhrady, či kompenzace za dodávání energií za cenu zastropovanou měla vypořádat do konce října. To platí jak pro elektřinu, tak i pro plyn. U plynu bude bohužel situace ještě komplikovanější v souvislosti s jeho obecně známým nedostatkem. Zde nezbývá, než se o nákup pokoušet co nejdříve, jakmile bude pro dodavatele vyřešena výše zmíněná otázka náhrad.

V této souvislosti také opakujeme, že dodavatelé v postavení dodavatelů poslední instance nemají dle novely energetického zákona povinnost nabízet a uzavírat smlouvy na velkoodběr plynu, ani v situaci, kdy odběratel nebude mít možnost uzavřít smlouvu jinak. Zároveň stále platí práva a povinnosti vyplývající ze zákona o zadávání veřejných zakázek, kdy při současných cenách je i malý nákup energií považován za (minimálně) podlimitní veřejnou zakázku (u elektřiny cca 100 MWh/rok a u plynu 250 MWh/rok)

V současné době zcela převažuje objem obchodů uzavřených s cenami odvozenými od vývoje cen na spotovém trhu, což jsme již dříve doporučovali. S ohledem na výše uvedené stále platí, že vzhledem k proměnlivosti spotového trhu a hlavně budoucího vývoje cen v energetice, není vyloučené, že sjednaná cena bude v některých zúčtovacích obdobích nižší, než cena zastropovaná. Potom bude i dle přijatého nařízení odběratel hradit cenu výhodnější. Pro informaci uvádíme, že cena elektřiny bez marží na spotovém trhu se dne 10. října pohybovala mezi 77,2 EUR/MWh a 308 EUR/MWh podle doby odběru. U plynu je denní cena bez marží 10. října 97,4 EUR/MWh (což je (bez marže) dokonce pod vládním stropem). K možnosti nižších cen na spotovém trhu, než cen zastropovaných mohou vést např. úspory spotřeb energií (kde jsou informace z posledních dnů nad očekávání), ale i obavy z ekonomické recese v Evropě, kterou si jistě nepřejeme, ale ekonomičtí odborníci ji čím dál tím více připouštějí. Samozřejmě také nárůst nových či staronových zdrojů elektřiny či zemního plynu; na tom pracuje většina států Evropy.

Téma, které rezonovalo, bylo zavedení tzv. státního obchodníka. Jak jsme již uváděli, v novele energetického zákona státní obchodník nefiguroval a ani v nařízení vlády o něm není žádná zmínka. Obava, že by se zastropování mělo týkat jen obchodů se státním obchodníkem, se tak ukázala jako lichá. Nakonec i představa, že by jakákoliv entita, která ani v současné době nefunguje na trhu, by měla přebírat menší, či větší množství odběratelů, se zdá těžko realizovatelná. Tím samozřejmě nevylučujeme, že něco jako státní obchodník může vzniknout, například za účelem podávání informací o legislativě a právech a povinnostech

dodavatelů a odběratelů. Tak bylo nakonec naznačeno i na tiskové konferenci vlády, po schválení nařízení o zastropování cen.

Závěrem si dovoluji ujistit, že stávající smlouvy, zůstávají v platnosti, ať už obsahují cenu vyšší, nebo nižší, než je cenový strop. Možné snahy o vypovězení těchto smluv za strany dodavatelů, například právě kvůli nižším cenám, je z pohledu nařízení vlády a zavedení stropů irelevantní.

DOPORUČENÍ PRO MĚSTO ČÁSLAV

Město Čáslav má pro rok 2023 zajištěny dodávky elektřiny v hladině nízkého napětí.

Pro nákup elektřiny v hladině vysokého napětí, zemního plynu maloodběru a středoodběru (velkoodběru) platí, že máme shromážděná data k nákupu a konání aukce směřujeme k 25. 10.

Nákup bude proveden prostřednictvím metody odvození cen od spotového trhu s tím, že se v případě vyšších cen uplatní cenové stropy stanovené vládou. Přírážka bude u elektřiny nastavena na 500 Kč/MWh u zemního plynu na 400 Kč/MWh.

Důležité je nastavení záloh, které je de facto dle potřeb dodavatelů nutné nastavit relativně významně odlišně od předchozích let. Platí, že zálohy budou muset být pro rok 2023 paušálně měsíční s tím, že první zálohová faktura buď bude předcházet zahájení dodávky (tzn. splatnost již v prosinci 2022), nebo bude první zálohová faktura v dvojnásobné výši.

V Praze dne 14. října 2022

Mgr. Petr Rudolf

PROSPEKSA, a.s.